

катионного колектору (лілафлот, флотігам - аналоги ГПХ-3) біля 150 г/т у кислому середовищі, що створюється обов'язково плавиковою кислотою.

Список літератури

1. Металічні та неметалічні корисні копалини України. Том II. Неметалічні корисні копалини // Гурський Д.С. Єспичук К.Ю. Калінін В.І. та ін.. – Київ-Львов: «Центр Європи», 2006. -552 с.
2. Неметалічні корисні копалини України: Підручник / В.А. Михайлов, Г.Ф. Виноградов, М.В. Курило, Л.С. Михайлова, В.В. Шунько, В.І. Шевченко, О.В. Грінченко, О.Л. Гелета, Д.М. Щербак. Видання 2-е, виправлене і доповнене. К.: ВЦ «Київський університет», 2007.- с.
3. Еремін, Н. И. Неметаллические полезные ископаемые /Н. И. Еремін. /– М. : МГУ. – 2004.
4. Олейник Т.А. Современные проблемы производства полевошпатовых концентратов и пути их решения /Губин Г.В., Олейник Т.А. // Новые технологии и техника для переработки руд черных металлов. Сб. статей/ Механобрчмет. – Часть 2 –Кривой Рог. – 1998. – С.97-105.
5. Олейник Т.А. Сравнительные испытания катионной и анионной флотации кварц-полевошпатовых хвостов флюоритовой флотации руд Бахтынского месторождения /Олейник Т.А., Воробьева Л.С., Тасиц П.Б., Воробьев Н.К.// Новые технологии и техника для переработки руд черных металлов. Сб. статей/ Механобрчмет. – Часть 3 – Кривой Рог. – 19998. – С.53-58.

Рукопис подано до редакції 25.03.12

УДК 622.7.012

Т.А. ОЛІЙНИК, д-р техн. наук, проф., Л.В. СКЛЯР, канд.техн.наук, доц.,
М.А. ПІСКУНОВА, студентка, ДВНЗ «Криворізький національний університет»

АНАЛІЗ РИНКУ ТАЛЬК-МАГНЕЗИТОВОЇ СИРОВИНИ

Визначено основні властивості тальку і магнезиту, основні галузі їх застосування. Проведено аналіз зовнішнього і внутрішнього ринку тальк-магнезиту, проведено аналіз цін на готову продукцію. Проаналізовано стан талько-магнезитової промисловості в Україні.

Проблема та її зв'язок з науковими і практичними задачами. На сьогоднішній день Україна є одним з найбільших металургійних центрів у світі. Тому потреба у вогнетривкій сировині в країні є майже невичерпною. Сьогодні ця потреба задовольняється імпортом тальку і магнезиту. Тому виникає потреба у аналізі ринку талько-магнезитової сировини.

Аналіз досліджень та публікацій Тальк являє собою поширений метаморфогенний мінерал підкласу шаруватих силікатів, хімічний склад якого відповідає формулі $Mg_3[Si_4O_{10}](OH)_2$. До основних властивостей тальку відносяться: питома вага 2,7-2,8; висока дисперсність, жирність, м'якість, прилипаємість, високі електроізоляційні властивості, стійкість проти дії кислот, лугів, води, повітря; добре обробляється і подрібнюється в тонкий порошок; сніжно-білий колір; твердість від 1 до 1,5.

Магнезит - карбонат магнію - $Mg(CO_3)$, основні властивості: вміст MgO - 47,8 %, висока температура розплавлення, абразивність, в'язкість.

Тальк використовують у таких галузях промисловості, як керамічна, лакофарбова, паперова, вогнетривка, резинотехнічна, текстильна, будівельних матеріалів. Також він застосовується при виробництві косметики та інсектицидів.

Приймаючи до уваги властивості магнезиту, його використовують у таких галузях промисловості, як: вогнетривка, металургійна, хімічна, промисловість в'язучих матеріалів [1].

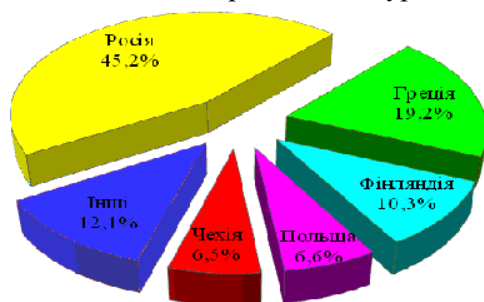

Рис. 1. Основні держави - імпортери тальку в Україні

Стосовно України, можна зазначити, що на даний час розробка власних родовищ, та збагачення талько-магнезитової сировини не практикується. Талько-магнезитова продукція поставляється закордонними виробниками. Доля їх участі в об'ємі поставок приведена на рис. 1 [2].

Постановка завдання. Для визначення доцільності використання української сировинної бази необхідно розглянути кількісні показники видобутку та запасів тальку та магнезиту, провести дослідження цінової політики по відношенню до даного виду сировини.

Викладення матеріалу та результати. Світовий видобуток тальку в 2011 р. склав 7,2 млн т., причому 55% цієї кількості було вироблено чотирма країнами: Китаєм, Кореєю, Індією та США (рис. 2).

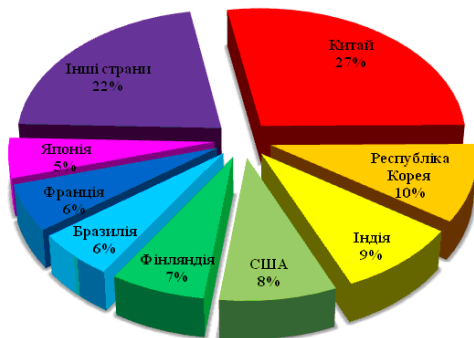

Рис. 2. Світовий обсяг видобутку тальку в 2011 р.

Основною країною-виробником тальку виступає Китай, де виробляється близько 30% всього тальку в світі. В Китаї найбільшим родовище вважається родовище на Ляодунському півострові. Також тальк видобувається на ряді родовищ у провінції Ляонін, який переробляють понад 10 компаній. Одним з найбільших китайських виробників тальку є компанія LiaoningAihaiTalcCompany з обсягом виробництва 180 тис. тонн на рік. Велика частина китайського тальку експортується в Японію і Південну Америку. З 2007 по 2010 р. спостерігається поступове зменшення видобутку талькової сировини у Китаї, а у 2011 р. кількість видобутку знаходиться на рівні 2010 р.

Наступними за Китаєм з великим відривом слідує Республіка Корея. У цій країні з 2007 по 2009 рік спостерігалось значне зростання видобутку тальку, але у 2010 р. спостерігалось різке падіння. У 2011 році кількість видобутого тальку, у порівнянні з 2010 р. знизилася не суттєво.

Серед країн виробників тальку третє місце займає Індія. В Індії з родовищ тальку слід зазначити Кун-Дол, в районі Мумбаї (колишній Бомбей). Найбільшими виробниками тальку в Індії є компанія GolchaGroup, що розробляє близько 200 шахт в провінції Rajasthan, і компанія BombayMineralSupplyCompany. Видобуток талькової сировини у Індії за період 2007-2011 рр. коливається у межах 637-650 тис. т/рік, максимальне значення спостерігається у 2011 р.

На четвертому місці по кількості добутої сировини знаходиться США. В штаті Нью-Йорк знаходиться родовище Аміті, округ Оранж. У Вермонті на родовищі Бріджуотер, поблизу Вудстока, зустрічаються кращі в світі кристали тальку. Його родовища також є в штаті Вірджинія, Джорджія та ін. Найбільшим виробником тальку в цій країні є компанія LuzenasAmerica, що складається в інтернаціональній групі компаній LuzenasGroup. Також тальк виробляє компанія SpecialtyMinerals входить до складу концерну MineralsTechnologies, і інші підприємства. З 2007 по 2009 рр. у США спостерігалось падіння видобутку тальку, з досягненням у 2009 р. мінімального значення у 511 тис. т/рік. Починаючи з 2010 р. кількість видобутого тальку зростає.

За кількістю видобутку тальку після США йдуть Фінляндія, Бразилія, Франція та Японія.

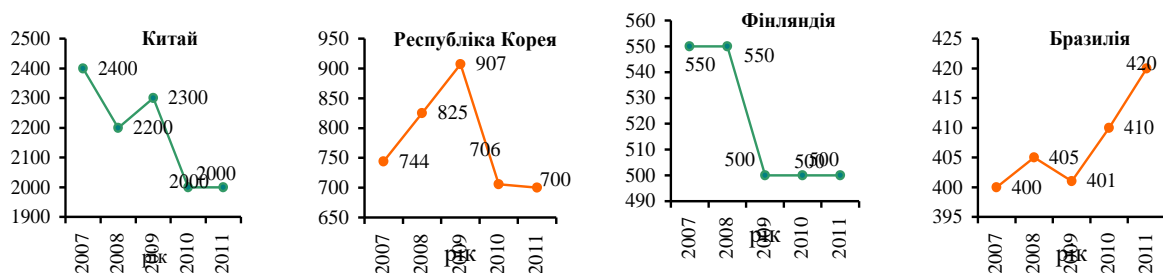
Родовища тальку у Франції знаходяться у департаменті Дельфінат - Бріансон. Основним виробником є компанія TalcedeLuzenas, що входить до складу LuzenasGroup. На відміну від інших країн у Франції видобуток талькової сировини за період 2007-2011 рр. залишається незмінним і становить 420 тис. т/рік.

У Бразилії відомі найбільші родовища тальку в штаті Мінас-Жерайс, у Оуро-Прето, а в штаті Баїя в магнезитовій породі виявлено кристали безбарвного і зеленого тальку. Кількість тальку, що видобувається Бразилією за останні п'ять років дещо зростає.

У Фінляндії спостерігається зниження видобутку у 2009 р., після цього значення залишається сталим.

У Японії спостерігається значне зростання видобутку талькової сировини у 2008 р., з 2009 р. кількість видобутої сировини практично не змінюється.

Аналіз кількості добутої сировини у цих країнах наведено на рис. 3.

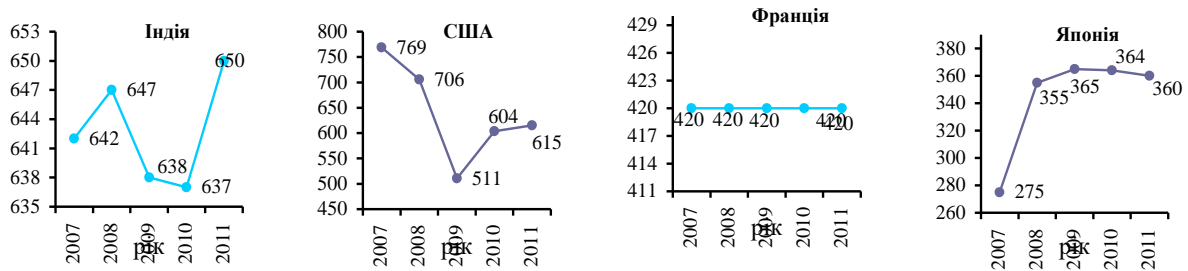

Рис. 3. Динаміка виробництва тальку у різних країнах тис. т/рік

Загалом можна зробити висновок, що за п'ять років видобуток тальку в цілому в світі значно знизився до 2010 р. У 2011 році зниження не суттєве. (рис. 4.) У той же час ціна цього товарного продукту за останні три роки зростає на 41,44 % і у 2011 році складає в середньому 157 дол./т (рис. 5).

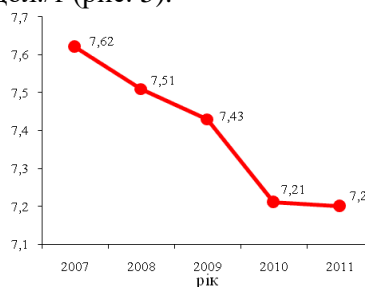

Рис.4. Динаміка світового видобутку талькової сировини млн т/рік

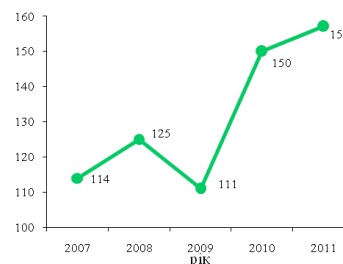
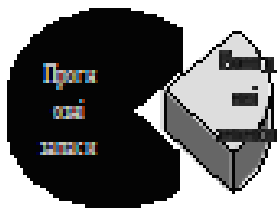

Рис. 5. Ціна в середньому \$ за 1 т тальку

Загальні ресурси магнезиту різних промислових типів становлять майже 9,18 млрд т, у тому числі підтверджені - 3,37 млрд т. Співвідношення запасів магнезиту у світі наведено на рис. 6.

Рис. 6. Співвідношення розвіданих і прогностичних запасів магнезитової сировини

З діаграми видно, що прогностична кількість магнезиту майже у 3 рази перевищує розвідану. Розподіл запасів магнезитової сировини за країнами світу наведено на рис. 7,8.

Основні запаси зосереджені у Китаї, КНДР, Росії, Словаччині та Австралії.

У Китаї значні родовища кристалічного магнезиту є на Ляодунському півострові, провінція Ляонін. Інші запаси розташовані в Хепей, Шандонг, Хенань, провінціях Сичуань, Шансі, Ганс і Ксінянган, а також у Тибетських горах.

Корея володіє одним з найбільших і високоякісних родовищ магнезиту в світі. Магнезитові родовища розробляються поблизу Танехона в провінції Канька на сході країни.

У Росії, на Південному Уралі, відомі великі родовища магнезиту: Саткинське - у Челябінській області, і Халиловське - в Оренбурзькій області. У Сибіру виробний магнезит є на Тальському родовищі в Єнісейській кряжі; а в республіці Тува - у родовищі Ак-Довурак. В Іркутській області, поблизу Усол'є-Сибірське.

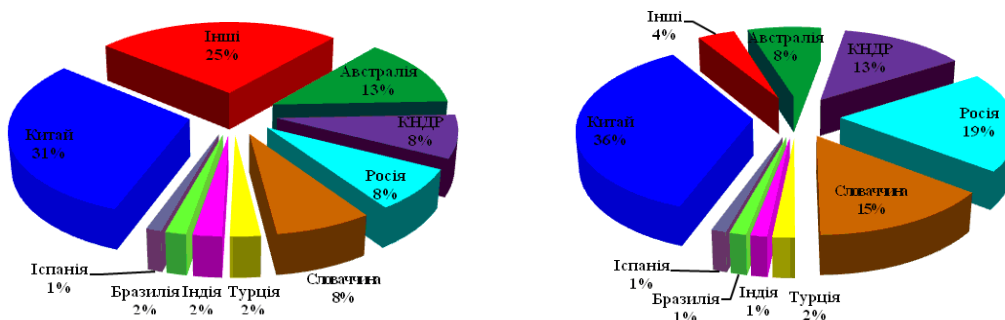

Рис. 7. Прогнозні запаси магнезиту

У Словаччині магнезитова руда добувається на декількох родовищах між містами Kosice і Lucenec на сході країни поряд з угорським кордоном. Родовища носять назви Podrečany, Burda, Lubenik, Amag, і Ddbrava-Mikovfi. Найбільше родовище в Словаччині Ddbrava- Mikovfi. Компанія Slovenske Magnezitove Zavody AS Jelsava (SMZ Jelsava) володіє підземною шахтою в Jelsava.

Основне виробництво в Австралії зосереджено навколо родовища Кунварара, розташованого в 37 милях на північний захід від Рокхамптона, Квінсленд. Це родовище розробляється компанією Queensland Magnesia, що є дочірнім підприємством Australian Metals Corporation Ltd. (AMC) і представляє одного з найбільших виробників магнезиту.

Перспективним є розвідування запасів магнезиту у таких країнах, як Індія, Іспанія, Нова Зеландія, та ін.

Вміст MgO у сировинному магнезиті складає в середньому 45 %, далі, залежно від обробки вміст магнезиту можна підвищувати до 97,5 %, від цього залежить вартість магнезитової сировини, яка варіює у межах від 91 до 545\$ 1 т (рис. 9).

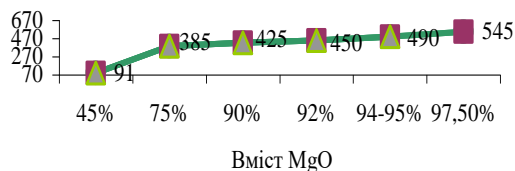

Рис. 9. Ціна (\$) за 1 т магнезиту різної якості

Рис. 8. Розвідані запаси магнезиту

Висновки та напрямок подальших досліджень. У результаті проведених досліджень встановлено, що основними виробниками тальку в світі є Китай, Корея, Індія та США., видобуток тальку у світі зменшується, у той час, як його вартість зростає. Основними запасами магнезиту володіють такі країни, як Китай, КНДР, Росія, Словаччина та Австралія. Вартість магнезитової

сировини залежить від якості його обробки і вмісту в ній MgO. Подальші дослідження слід продовжити у напрямку встановлення доцільності використання Україною власної сировинної бази тальк-магнезиту.

Список літератури

1. Брагіна, В.И. Технология обогащения и переработки неметаллических полезных ископаемых : учеб. пособие – Красноярск :ИПК СФУ, 2009. – 228 с.
2. Сытай В.А., Евтехов В.Д., Матыс В.Б. Тальк Кривбасса: перспективы промышленного применения // Геолого-мінералогічний вісник.- 2004.-№1.- С.71-75.

Рукопис подано до редакції 25.03.12

УДК 621.926:34.16

В.С. МОРКУН, д-р техн. наук, проф., С.А. ГОНЧАРОВ, аспірант,
Н.С. ПОДГОРОДЕЦКИЙ, канд. техн. наук,
ГВУЗ «Криворожский национальный университет»

МОДЕЛИРОВАНИЕ ПРОЦЕССА КЛАССИФИКАЦИИ ИЗМЕЛЬЧЕННОЙ РУДЫ В МЕХАНИЧЕСКОМ КЛАССИФИКАТОРЕ В ПАКЕТЕ MATLAB

Моделирование динамической кривой осаждения твердой фазы пульпы и формирования осадка с использованием ультразвуковых измерительных каналов. Изложены основные принципы моделирования процессов движения частиц измельченной руды в механическом классификаторе в пакете MATLAB

Ключевые слова: механический классификатор, моделирование, осаждение частиц.

Проблема и ее связь с научными и практическими задачами. В механическом классификаторе твердые частицы распределяются по глубине таким образом, что мелкие частицы концентрируются в верхней части и уносятся оттуда потоком в готовый продукт, а крупные осаждаются на дно и специальным механизмом возвращаются на доизмельчение. Распределение твердой фазы пульпы можно объяснить тем, что в сливе оказываются лишь мелкие частицы, не успевшие выпасть ниже уровня порога за время пребывания в классификаторе [1,2]. Пульпа поступает в сильно перемешиваемый поток, при этом возникает динамическое равновесие между гравитационным осаждением зерен и их диффузией; концентрация частиц любых размером максимальна на дне классификатора и уменьшается с высотой тем сильнее, чем больше размер зерен.

Анализ исследований и публикаций. Известная гидравлическая теория механических классификаторов пренебрегает турбулентной диффузией. Количественное определение крупности слива